

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА І ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

«Допущено до захисту»
Завідувач кафедри дизайну
Карпов Віктор Васильович
Протокол засідання кафедри
№ ____ від « ____ » _____ 2025 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:
ДИЗАЙН КНИГИ ТОСІКАДЗУ КАВАГУТІ «ДОКИ КАВА НЕ ОХОЛОНЕ»
Спеціальність 022 Дизайн
Освітня програма 022.00.01. Графічний дизайн
Перший (бакалаврський) освітній рівень

Здобувач
Грищенко Анастасія Сергіївна
група Гдб-1-21-4.Од
Науковий керівник:
Професор кафедри дизайну
Кардаш Олег Васильович
Керівник дизайн-проєкту:
Старший викладач кафедри дизайну
Здор Оксана Григорівна
Рецензенти:

АНОТАЦІЯ

Грищенко А.С. Дизайн книги Тосікадзу Кавагуті «Доки кава не охолоне». Кваліфікаційна робота. Київ: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2025. 58 с.

У кваліфікаційній роботі досліджено особливості дизайну книги Тосікадзу Кавагуті «Доки кава не охолоне». Проаналізовано візуальні та типографічні рішення оформлення, їхній вплив на сприйняття твору читачем. Розглянуто сучасні тенденції книжкового дизайну та їхню відповідність жанру і змісту книги. Окрему увагу приділено кольоровій палітрі, використанню шрифтів, композиції елементів та ілюстративному оформленню. Також розглянуто взаємозв'язок між естетичними рішеннями та змістовим наповненням книги, що сприяє створенню єдиного гармонійного враження для читача. Робота містить аналіз та порівняння з іншими виданнями подібного жанру, що дозволяє оцінити унікальність дизайнерських рішень цієї книги.

Ключові слова: графічний дизайн, дизайн книги, типографіка, ілюстрація, композиція, макет, оформлення, кольорова гама, візуальне сприйняття.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ Анастасія Грищенко

Annotation

Hryshchenko A.S. Design of Toshikazu Kawaguchi's book «Before the coffee gets cold». Qualification work. Kyiv: Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, 2025. 58 c.

The qualification work explores the design features of Toshikazu Kawaguchi's book «Before the Coffee Gets Cold». The study analyzes the visual and typographic aspects of the book's design and their impact on the reader's perception. Special attention is paid to the color palette, typography, composition of elements, and illustrative design. The relationship between aesthetic choices and the book's content is also examined, emphasizing how design contributes to a cohesive reading experience. Additionally, the work includes a comparative analysis with other books of a similar genre, highlighting the uniqueness of the design solutions applied in this edition.

Keywords: graphic design, book design, typography, illustration, composition, style, layout, color scheme, visual perception.

The qualification work contains the results of independent research. The use of ideas, results, and texts from other authors' scientific studies is referenced accordingly.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ І. ПЕРЕДПРОЄКТНИЙ АНАЛІЗ.....	10
1.1 Особливості книги Тосікадзу Кавагуті «Доки кава не охолоне».....	10
1.2 Психологія сприйняття книги жанру сучасної літературної фантастики та її візуального оформлення.....	13
1.3 Аналіз дизайну існуючих видань жанру сучасної літературної фантастики.....	15
1.4 Аналіз аналогів та вибір прототипу.....	18
Висновки до розділу І	21
РОЗДІЛ ІІ. РОЗРОБКА ДИЗАЙНУ КНИГИ ТОСІКАДЗУ КАВАГУТІ «ДОКИ КАВА НЕ ОХОЛОНЕ».....	23
2.1 Аналіз цільової аудиторії.....	23
2.2 Розробка дизайн-концепції книги «Доки кава не охолоне»: техніка, кольори....	25
2.3 Розробка дизайн-пропозицій щодо прийомів виконання ілюстративної частини: створення обкладинки та оформлення внутрішніх сторінок.....	29
2.4 Опрацювання варіантів виконання ілюстративного матеріалу та текстової частини книги: типографіка, виконання макету.....	34
Висновки до розділу ІІ.....	36
ВИСНОВКИ	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	40
ДОДАТКИ.....	46
Додаток А. Обкладинки різних видань книги «Доки кава не охолоне».....	46
Додаток Б. Аналоги.....	49
Додаток В. Приклади колажу.....	50
Додаток Г. Виконання ілюстративного матеріалу.....	51

ВСТУП

Актуальність теми. Через глобалізацію технологічного прогресу електронні книжки певний час витісняли паперові з ужитку [44]. На теперішній час книги стають все дедалі більш розповсюдженим хобі серед людей різного віку, що може бути поштовхом для створення нових видань [51]. Вони завжди були ще від часів коли текст передавали на довгих смугах папірусу та залишаються по сьогодні одним з головних джерел для пошуку інформації, знань та просто для насолоди та відпочинку [13]. Не дивлячись на те, що цифрові технології стрімко розвиваються, а доступність різноманітної інформації на просторах Інтернету збільшується, книга все ж таки залишається незамінним інструментом для глибокого осмислення, рефлексії та особистісного розвитку. Вона дарує неймовірну можливість щоб відключитися від шуму зовнішнього світу, занурюючись у глибину тексту, що сприяє концентрації, критичному мисленню, розвитку уяви та дозволяє отримати унікальний читацький досвід [17].

По-перше, оскільки цифрові платформи для читання продовжують розвиватися та заповнювати все більший простір, фізичні книги повинні пропонувати відмінні відчутні та естетичні враження, які, на жаль, цифрові медіа повністю не можуть відтворити. Це створює як проблеми, так і можливості для дизайнерів книг переосмислити матеріальну книгу не тільки як об'єкт, але й як простір для творчості. Але, на щастя, попит на цікаві, оригінальні та емоційно насичені видання зростає все більше в останній час. Особливо важливим є те, як книга поєднує зміст із візуальними елементами, створюючи гармонійний та цікавий досвід для читача [17]. Дизайн книги починаючи від вибору шрифтів до палітри кольорів та розробки основного макету, може значною мірою вплинути на сприйняття тексту та занурення до його світу [38].

Сучасні видання книг вже не лімітуються лише текстом - до них тепер часто додаються нові елементи, такі як стиль оформлення, дизайн, типографія та ілюстрації, або якісь додаткові матеріали, що надають книзі додаткової, більш значущої для деяких людей цінності, і можуть значною мірою впливати на її загальне сприйняття [24].

По-друге, зростає дедалі більше міжнаціональний інтерес до перекладеної літератури, а особливо на сьогоднішній день і до творів східноазійських авторів, так як культура тамтешніх жителів вже декілька років продовжує набирати колосальну популярність по всьому світу. Через це аудиторія може вимагати продуманих підходів до дизайну, щоб відповідати певним очікуванням тим, хто вже також має певні бачення до деяких тем. Тому крім інформативної та повчальної сторони книги, для великої кількості читачів є важливим також і візуальна сторона. Будь це ілюстрація, яка передає події, виносні елементи чи просто обкладинка - все це передає не тільки сенс та зміст, але й саму атмосферу [44]. Візуальна частина заглиблює та насичує текст емоціями, надає змогу більше зрозуміти переживання персонажів, характер цілої книги та історій в ній.

У цілому, провідною метою книги є не тільки передача знань чи розваги, але й створення антуражу, який б дозволив читачу ще більше поринути у глибину змісту, а також викликати переживання. На сьогодні візуальне оформлення книги відіграє дуже важливу роль, при цьому часто стаючи невід'ємною частиною її ідентичності та унікальності [38]. Добре та дбайливо продуманий дизайн перетворює книгу не лише на засіб для читання, але й на повноцінний так званий арт-об'єкт [13].

Аналіз та вивчення дизайну книги відкриває більш ширші можливості для чіткішого розуміння того, як саме текст взаємодіє з візуальним оформленням і як саме кожний графічний чи стилістичний елемент впливає тим чи іншим чином на загальне, цілісне враження від самого видання. Таке дослідження дозволяє комплексно оцінити значення оформлення в процесі читання, його вплив на

емоційне сприйняття читача, а також на формування культурного контексту, в якому книга існує та сприймається [51].

Стан дослідження проблеми. Сфера книжкового дизайну активно розвивається у графічному мистецтві, але аспект оформлення конкретних художніх творів, особливо перекладених з інших мов, особливо азійських, досі залишаються недостатньо вивченими на українському ринку. Зокрема, візуальне дизайнерське осмислення роману «Доки кава не охолоне» залишається малодослідженою, незважаючи на його популярність в інших країнах. Це підкреслює певну необхідність розгляду оформлення книги не лише як декоративного елементу, а й як інструменту художньої комунікації з читачем.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Кваліфікаційну роботу виконано на кафедрі дизайну факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського столичного університету імені Бориса Грінченка. Робота є частиною наукової теми кафедри дизайну «Сталий розвиток суспільства та дизайн-діяльність у просторі айдентики територіальних громад», що передбачає проведення досліджень у сфері культури, мистецтва і дизайну та суміжних областей знань, презентацію результатів на міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях, публікацію на шпальтах фахових видань, керівництво студентськими творчими та науковими студіями і гуртками, написання випускових кваліфікаційних робіт першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти (протокол засідання кафедри дизайну від 05.02.2025 р. № 5).

Метою проєкту є аналіз та розробка дизайну книги Тосікадзу Кавагуті «Доки кава не охолоне», яка автентично передає певні тематичні аспекти, емоційний відгук і культурний контекст книги через візуальну мову, вивчення його впливу на сприйняття тексту читачем і виявленні важливих дизайнерських елементів, що підсилюють атмосферу та концепцію твору. Це включає створення єдиного дизайну, що охоплює обкладинку, ілюстрації, типографіку, макет та додаткові

дизайнерські елементи, які разом формують цілісний читацький досвід, узгоджений із ключовими темами роману.

Завданнями кваліфікаційної роботи є:

1. Дослідити жанр книги та її культурний контекст, щоб визначити відповідні візуальні мови та дизайнерські традиції, які можуть вплинути на творчий процес;
2. Провести всебічне дослідження існуючих видань книги у різних країнах для розуміння попередніх підходів;
3. Вивчити сюжет і основні концепти твору Тосікадзу Кавагуті «Доки кава не охолоне» для розуміння того, які емоційні та інтелектуальні настрої потрібно передати через дизайн;
4. Проаналізувати вже видані версії цієї книги, зокрема дизайнерські рішення, що були застосовані у різних країнах;
5. Визначити ключові дизайнерські елементи (шрифт, кольорова палітра, типографіка, ілюстрації, формат книги тощо);
6. Розробка концепції дизайну книги, обрати для прийому створення ілюстрацій.

Об'єктом дослідження є дизайн книги Тосікадзу Кавагуті «Доки кава не охолоне».

Предмет дослідження: складові та засоби дизайну книги як важливий елемент, що впливає на сприйняття тексту, його емоційну та культурну значущість. Зокрема, досліджується взаємозв'язок між візуальним оформленням книги та її змістом, роль окремих елементів дизайну (шрифтові композиції, палітра кольорів, ілюстрації, основний текст книги) у формуванні цілісного враження від твору та його сприйняття читачем.

Методи дослідження. У процесі написання кваліфікаційної роботи було застосовано деякі дослідницькі підходи, які дозволили всебічно охопити процес створення дизайну книги. В теоретичну частину входило вивчення літературних

джерел які стосувалися книжковому дизайну, жанровим особливостям та специфіці японської мистецької культури. Також було проведено проєктний підхід, який об'єднує вибір концепцій, розробку графічних матеріалів та підготовку до фінального макету. Застосування таких методів дало змогу врахувати не лише естетичні особливості, ай функціональні характеристики, що впливають на саме сприйняття книги читачем.

Апробація результатів дослідження. Матеріали кваліфікаційної роботи обговорювались на засіданнях кафедри дизайну факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського столичного університету імені Бориса Грінченка. Основні положення й результати кваліфікаційної роботи було викладено у повідомленні на всеукраїнській науково-практичній конференції *«Сталий розвиток суспільства та дизайндіяльність у просторі територіальної айдентики»* (Київ, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 16 квітня 2025 року).

Грищенко А.С. Візуалізація літературного наративу в дизайні книги Тосікалзу Кавагуті «Доки кава не охолоне». *Сталий розвиток суспільства та дизайн діяльність у просторітериторіальної айдентики*. Всеукр. наук.-практ. конф. (16 квітня 2025 року). Київ: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2025. С. 44-46.

Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається з таких частин: вступ, основна частина, яка включає в собі два розділи, в кожному з яких по чотири підрозділи з висновками, а також загального висновку, списку джерел та додатків. Загальний обсяг дорівнює 58 сторінкам.

РОЗДІЛ І

ПЕРЕДПРОЄКТНИЙ АНАЛІЗ

1.1 Особливості книги Тосікадзу Кавагуті «Доки кава не охолоне»

Вплив книжок на суспільство виходить далеко за межі їхнього змісту. Саме як культурні об'єкти, книги формують певну інтелектуальну комунікацію, зберігають знання та історії для наступних поколінь і дарують новий досвід, що сприяє покращенню розумової діяльності. У своїй роботі під час вивчення розвитку книжкової ілюстрації А. В. Алтухова та К. В. Сорока [13] досліджують, що історичний розвиток ілюстрації є невід'ємною частиною й розвитку самої книги. В різні епохи в незалежності від місця знаходження візуальна інтерпретація книг змінювалася і набувала нових значень. Навіть зараз вражає те, як еволюція цієї галузі змогла пройти від малюнків на стіні до різноманітних зображень за допомогою передових комп'ютерних технологій [13]

В епоху цифрового достатку ретельно продумані фізичні книги створюють значущі об'єкти, які зачіпають різні органи чуття і запрошують до глибшої, більш споглядальної взаємодії. Зростаючий інтерес до книжково дизайну та високої якості поліграфічного виконання свідчить про загальне усвідомлення того, що візуальна подача змісту відіграє дуже важливу роль у тому, як саме ідеї сприймаються, інтерпретуються та залишають свій певний слід у свідомості читача [40]. Те, як саме оформлена книга може суттєво впливати на її емоційний стан, змогу запам'ятовувати та здатність комунікувати більш глибокі культурні або особисті сенси [44].

Саме у сфері дизайну книг поєднання змісту та його візуальної презентації створює унікальний зв'язок із читачем ще до того, як він перегорне першу сторінку [24]. Книга японського письменника Тосікадзу Кавагуті «Доки кава не охолоне»

надає прекрасну нову можливість дослідити та вивчити цей зв'язок, так як її споглядальна оповідь про подорож персонажів у часі, що відбувається в маленькій токійській кав'ярні, пропонує багаті та насичені тематичні елементи для створення візуалізації цієї історії.

«Доки кава не охолоне» є першою книгою із серії про чутливі історії, які досліджують глибокі зв'язки між людьми, яких об'єднує спільне минуле, через оманливо просту передумову. Вперше світ побачив цю історію в як театральну п'єсу для трупи Sonic Snail, тому таке походження дуже суттєво вплинуло на подальшу літературну книги [10]. Після того як вона досягла успіху та деякого визначення серед людей, Тосікадзу Кавагуті вирішив адаптувати її в прозовий формат, при цьому перетворивши на повноцінний роман, який згодом вийшов у світ у 2015 році [3]. Театральне минуле помітно можна простежити в самій композиції книги, адже сюжет розгортається в обмеженому просторі, де події відбуваються через досить невеликі діалоги з короткими репліками, які нагадують драматичні акти [2]. Перехід від п'єси до саме книги надав роману більш обширний контекст, і при цьому він зберіг драматургічну ритміку та емоційне відлуння, що й могло слугувати однією із причин її популярності серед читачів по всьому світу. Крім цього також існують і продовження, а саме ще 4 книги, які також зберігають атмосферу першої частини, але вже й з деякими новими героями та їх подорожами (див. Рисунок А.1, Додаток А).

Говорячи про саме першу книгу із серії, наприклад, головними героями є Нагаре та Кеї Токіта – одружені, які є власниками у цій історії, Казу сестра Нагаре та часті відвідувачі, про яких часто можна щось почути: Когтаке та Яеко Гіраї. Цей роман з певною надзвичайною глибиною розкриває, здавалося б на перший погляд, простий сюжет: у маленькій, неординарній і, можливо, на перший погляд непримітній підвальній кав'ярні в Токіо знаходиться єдиний самотній стілець за столиком, який дозволяє тому хто на нього сяде здійснити подорож у минуле [2]. Але також ця надзвичайна можливість має певні обмеження, яких обов'язково має

дотримуватися кожен: мандрівнику необхідно повернутися до того, як його кава охолоне, і він не повинен ні за яких обставин та щоб там не було вставати з того стільця під час своєї подорожі, крім того варто пам'ятати, що теперішнє не зміниться і не прив'язуватись до того що там може статися. Сама структура книги є не менш своєрідно так як вона складається з чотирьох взаємопов'язаних між собою історій, в яких різні відвідувачі з різним досвідом звертаються до чашки кави, де Тосікадзу Кавагуті досліджує теми жалю, розставання, любові та гостроти швидкоплинних моментів [3]. Ця епізодична структура створює таку собі мозаїку людського досвіду, об'єднану спільним місцем подорожі, прагненням змін та темою про те, як інколи люди сприймають цінність чогось або когось лише після того як втрачають.

Книга «Доки кава не охолоне» є одним із важливих явищ сучасної японської літератури, яке здобуло значну популярність не лише в Японії, але й за її межами [17]. Твір є поєднанням магічного реалізму, філософських роздумів і емоційних переживань, що робить його актуальним у контексті сучасної літератури [17]. Також книга є не лише літературним явищем, але й культурним продуктом, що має своєрідну магію та таємничість. У цьому контексті саме дизайн книги стає однією з важливих частин сприйняття твору читачами.

Стосовно всього, що відбувається в книзі, є слухна порада: «Якщо не можеш змінити теперішні обставини, спробуй певним чином змінити своє ставлення до них». В такий незвичайний спосіб ця кав'ярня допомагає відвідувачам, яких розпач примушує звертатися до чарівного кавування, наче як останній шанс спробувати розрадити душу та щось змінити. Тому ця легенда продовжує існувати серед жителів Токіо при цьому лікуючи, як може, людські сердечні рани. Цей елемент підказує дизайнерський підхід, який може включати візуальні ознаки: можливо, градієнтні кольорові схеми кавою, тонкі переходи або елементи дизайну, що еволюціонують протягом усієї книги.

1.2 Психологія сприйняття книги жанру сучасної літературної фантастики та її візуального оформлення

Жанр є одним із ключових складників книги, який досвідчені читачі часто ідентифікують уже на етапі першого ознайомлення з твором [8]. Він виконує не роль не тільки категорії для класифікації, а й є певним потужним контекстуальним каркасом, що задає тон усьому сприйняттю та формує очікування книголюбів, впливаючи при цьому на емоційне залучення до твору [40]. Коли жанр чітко позначений через його явне позначення в описі, візуальні підказки або текстові сигнали, читачі одразу мають уявлення не тільки про характер твору, а й про те, що приблизно їх очікує в книзі [8]. Чи то атмосферна напруга психологічних трилерів, чи то надмірна пишність історичного роману, чи то просто чистий простий мінімалізм художньої літератури - все це створює миттєву впізнаваність, яка допомагає історіям знайти свою цільову аудиторію [40]. Таким чином, жанр виступає не лише формальною позначкою, а й потужним індикатором та інструментом комунікації між автором і читачем [8].

Розуміння того, як жанр формує сприйняття й емоційну реакцію, надає важливий контекст для дизайнерських рішень. У своїх міркуваннях М. Я. Куленко [33] наголошує, що графічне оформлення має бути тісно пов'язане зі змістом видання, адже саме через візуальні засоби передається основний настрій та суть інформації. Тому для того щоб передати точні відчуття від книги через дизайн так необхідно приділяти увагу жанру книги.

Згідно з інформацією, опублікованою на сайті DIZZ, вибір ключових елементів дизайну також тісно пов'язаний із жанром. Наприклад, вибір типографічної частини може бути показником жанрової категорії [40]. Шрифти із зарубками передають певну витонченість, тоді як без зарубок вказують на сучасний комерційний твір. Кольорова палітра також несе в собі жанрові асоціації, як от від похмурих відтінків кримінального детективу, або сумної драми до яскравих молодіжної літератури для дорослих чи фантастики [40]. Тому якщо дизайн не

підходить жанровим очікуванням, він ризикує ввести читачів в оману щодо змісту. Власне, усвідомлення жанру не є обмеженням, а саме слугує розумінням для визначення візуальної мови, якою досвідчені читачі вже володіють. Найефективніші оформлення вшановують його при цьому не потрапляючи в його полон, створюючи певну інтерпретацію, яка є водночас і знайомою і новітною.

«Доки кава не охолоне» є твором, який належить до жанру сучасного літературного роману з елементами магічного реалізму та японської культурної специфіки [7]. Перетин декількох жанрів відкриває широкі можливості для дизайну, що відображає унікальне місце книги в літературному просторі. Як сучасна літературна фантастика, книга досліджує універсальні людські емоції та стосунки через ретельно прописані характери персонажів.

Часто поціновувачі такого жанру кажуть, що подібні історії дарують розраду, коли певні події в їх житті, такі як тривожні новини про війну, політику чи екологічні катастрофи морально перенавантажують. Навіть сам автор зазначав, що читачі часто дають йому знати, що ці історії допомогли пережити горе, або переоцінити життя та піти на примирення з родичами або рідними, з якими вони віддалилися. Авторка статті на сайті New York Times Александра Алтер пише, що серія цих книг належить також до жанру «зцілювальної фантастики», а це саме є затишні романи які вже досить давно стали популярними серед жителів Японії та Кореї [1].

Це все вимагає підходу до дизайну, який відчувається актуальним, але позачасовим, уникаючи модних елементів дизайну, які можуть швидко застаріти. Елемент магічного реалізму, зокрема, механізм подорожей у часі, дозволяє тонко втручатися в дизайн, щоб показати надзвичайне у звичайному. Однак, незважаючи на елементи фантастики, автор зберігає глибокий психологізм і уважність до емоційного стану персонажів, що робить цю книгу особливою в плані стилістичного вираження [7].

Жанр книги зумовлює використання специфічних візуальних елементів, що здатні передавати тонкий баланс між реальним і містичним [40]. Кафе, яке є центральним елементом книги, виконує роль жанрового маркера, що формує емоційну реакцію. Літературні кафе асоціюються із роздумами, бесідами та спільнотою, а також його атмосфера викликає почуття близькості та доступності, що сприяє глибшому емоційному зв'язку з досвідом персонажів. Тому враховуючи жанр «Доки кава не охолоне», у дизайн-проекті важливо зберегти рівновагу між емоційною легкістю і глибиною філософських роздумів, що є характерними рисами твору.

1.3 Аналіз існуючих видань книги

Не дивлячись на те що продано понад мільйон примірників «Доки кава не охолоне», і вона є досить популярною закордоном, в Україні, на жаль, книга є не дуже знаменитою. У світі існують як і досить цікаві видання, з дизайном, який цікаво споглядати, так і ті, одним із основних недоліків яких є те, що багато з них використовують слабо виражені елементи на обкладинках, які взагалі мали б підкреслювати унікальність японської культури та специфіку жанру магічного реалізму. Крім того варто зазначити, що ще не існує саме ілюстрованого видання цієї книги.

Оригінальне перше японське видання, опубліковане видавництвом Sunmark Publishing у 2015 році, має мінімалістичну обкладинку із зображенням стола, лампи, двох стільців і, відповідно, двох чашок кави на м'якому бежевому та коричневому тлі (див. Рисунок А.2, Додаток А). Такий дизайн підкреслює простоту та центральне місце кави як буквального об'єкта та метафоричного засобу для подорожі. Більшість видань не відходять від оригіналу та використовують ті ж самі принципи. Наприклад, в англomовному виданні, опублікованому Picador (див. Рисунок А.3, Додаток А), виконано все так само крім зміни кольорів фону і додано kota під столом, що, до речі, є не зрозумілим так як його було згадано жодного разу.

Типографіка в обох виданнях майже однакова, чиста і сучасна, заголовок в англійському варіанті подано надутим шрифтом з градієнтом, який додає особистого штриху, що контрастує з більш структурованим ім'ям автора.

До іншого прикладу, як от німецьке видання Knaur MensSana TB та іспанське PLAZA & JANÉS також притримуються того ж дизайну як і перше японське видання і не роблять особливих зрушень у композиції. Лише кожен із них пропонує свої маленькі зміни, як от Німеччина – зміни стилю стільців, а Іспанія додає зображення сакури (див. Рисунок А.4 та Рисунок 1.5, Додаток А). Звісно з одного боку це може бути якимось плюсом, так як таким чином незалежно від того якою мовою книга, її можна впізнати за певними елементами на обкладинці, а з іншого це просто повтор одного і того ж самого стилю без якоїсь оригінальності.

Найкращими з іноземних дизайнів можна назвати індонезійське видання від Gramedia Pustaka Utama та китайське від CITIC Press Group.

У виданні від Gramedia Pustaka Utama обкладинка виконана у манері теплого ілюстративного мінімалізму з елементами японського побутового затишку (див. Рисунок А.6, Додаток А). Досить цікаво є те, що зображення зроблено в перспективі, тобто споглядач ніби дивиться на вхід до кав'ярні зверху, і при цьому може побачити ще й зовнішнє середовище, а не тільки приміщення. Разом із таким прийомом вирашно виглядає і текст. Напис назви твору і автора не є основними, проте назва самого кафе простягнулася по дорозі, ніби вона і є частиною розмітки тротуару. До того ж стиль ще є дуже дотичним до того як виконуються японські комікси, бо перше враження таке ніби бачиш перед собою мангу, а не книгу. А це, до речі, може бути й плюсом, так як може зацікавити любителів Японії.

Китайське видання від CITIC Press Group кольоровою гамою є дуже подібним до решти інших, проте пропонує мінімалістичне та цікаве поєднання об'єктів на обкладинці (див. Рисунок А.7, Додаток А). Домінантним на малюнку є чашка з кавою, яку зображено, як вид зверху, а в колі яке є її краями поданий годинник Крім цього в цій композиції присутні зображення дівчини, яка сидить на стрілці

циферблату та чоловіка в центрі будови обкладинки. Усе це є незвичайним поєднанням головних символів книги – кави та часу, в осередку яких розвиваються сюжетні лінії персонажів.

Також окремо варто згадати обкладинку від українського видання Клуб Сімейного Дозвілля, дизайнером якої виступив Петро Вихорь (див. Рисунок А.8 Додаток А). Вона чимось нагадує перші приклади присутності філіжанки кави, але є й те що вирізняється. Це крупніше акварельне зображення кави з елементами декору та назва книги, яка виконана рукописним шрифтом. Дизайнер підкреслює основні елементи в книзі добре гармонуючи поєднання зображення годинника, чашки та чайної ложки.

Різні міжнародні переклади демонструють цікаві адаптації першого оригінального дизайну книги «Доки кава не охолоне»: іспанське та німецьке видання використовує більш абстрактний підхід чимось також схоже на англomовне; індонезійське видання включає японські архітектурні мотиви, зберігаючи при цьому мотив кав'ярні; китайське експериментує з композицією.

Узагальнити різні способи дизайну книги від різних видавництв різних країн можна так:

1. Типографіка та шрифт: Більшість існуючих видань використовують досить стандартні шрифти, з більш виразними варіантами оформлення заголовків. Внутрішні макети, як правило, відповідають традиційному форматуванню художньої літератури, рідко при цьому йдучи на ризики та експерименти зі шрифтами, які можуть відображати унікальну часову структуру чи емоційну частину книги.
2. Обкладинка: Обкладинки існуючих видань часто не відображають усіх глибоких символів книги. Вони рідко містять елементи, що можуть з'єднати сюжетні лінії або підкреслити магічний аспект часу і простору. Тому дизайн обкладинки потребує особливого підходу, використовуючи образи, що відображають ключові моменти твору, такі як метафори часу, або відчуття

простору. Також мало які видання виускають цю книгу у твердій обкладинці, у більшості випадків м'яка.

3. Ілюстрації: Відсутні. Тільки українське видання наважилось хоча б лише на жаль, ще жодне із видань різних країн, не розглядають цю книгу як ілюстровану історію. Хоча історія має великий потенціал покати свій сюжет будь-якими можливими способами через свій емоційний спектр.

1.4 Аналіз аналогів та вибір прототипу

Для того щоб дизайн книги міг бути конкурентоспроможним, необхідно дослідити можливі аналоги продукту, так як на сьогодні існує неймовірна кількість різноманітних видань, потрібно знати як виділитися та привернути більшу кількість читачів [32]. Перед цим, можна сказати, були наведені не тільки конкуренти, але й видання, які можуть виступати як прямі аналоги, наприклад видання «Доки кава не охолоне» від книгарні Клуб Сімейного Дозвілля. Тепер можна розглянути інший прямий аналог, а це саме книга, яка є дотичною по змісту, сюжету, або помислу, проте не є повним замінником. Знати різницю між такими термінами дуже важливо, так як це допомагає критично мислити та більш обґрунтовано приймати рішення в подальшому дизайні над проектом.

Отже, для створення успішного дизайну цієї книги важливо звернути увагу на вже існуючий прямий аналог. Одним з найвдаліших варіантів є роман у жанрі психологічної драми «Залишок дня» Кадзуо Ішігуро, у якому розповідається про дворецького Стівенса, який вирушив у довгу автомобільну подорож південно-західною Америкою, після чого це виявиться певною мандрівкою в минуле (див. Рисунок Б.1, Додаток Б). Коротко це історія про відчуття жалю, неказані почуття і прихований відчай, з розумінням, що все ж могло скаластися іншим чином [27]. Ішігуро так як і Кавагуті розділяє певну сконцентрованість уваги на дослідженні, як може здатися, незначних моментів які можуть визначити всю історію цілого подальшого життя. Ця книга вийшла в світ ще в 1989, але була видана українською

мовою тільки в 2019 році Видавництвом Старого Лева, а дизайнеркою виступила Оксана Йориш. Вона працювала над кожною історією цього автора, то, можна сказати, що вже має певне бачення історій Кадзуо Ішігуро [18]. Розмитий стиль зображення в синіх, білих та жовтих кольорах на обкладинці резонує із стилем тексту (див. Рисунок Б.1, Додаток Б). Для дизайну книги Доки кава не охолоне можна перейняти підхід до стриманості та символічних зображень, використання м'яких кольорів та простоту оформлення, яка ефективно взаємодіє з атмосферою.

Іншим прямим аналогом можуть бути, як вказується на зворотній книзі українського видання книги «Доки кава не охолоне» від КСД: «Для фанатів "Як зупинити час" Метта Хейга та "Дружина мандрівника в часі" Одрі Ніффенегер» [28] (див. Рисунок А.9, Додаток А)

«Як зупинити час» британського письменника Метта Хейга, який створює книги для дітей та дорослих, є емоційним романом про чоловіка який проживає своє життя вже четверте століття, так як його тіло не старіє [54]. Як і в історії Тосікадзу Кавагуті у цій книзі розповідається не так про фантастичні події, як про втрату, спогади та емоційне напруження з часовими темами. Наприклад обкладинка від видавництва Клуб Сімейного Дозвілля зображає основний символ – час, тобто годинники та мандрівників – головного героя, при цьому кожен з них відображає ту епоху, в якій персонаж проживав (див. Рисунок Б.2, Додаток Б). Дизайн є лаконічним та у приємній неперенавантаженій кольоровій гамі.

«Дружина мандрівника в часі» вже американської письменниці Одрі Ніффенегер це розповідь про історію кохання двох людей, де юнак живе з діагнозом «хронологічна патологія», яка є генетичною аномалією, через яку він неконтрольовано переміщується в часі [43]. Як і в «Доки кава не охолоне» подорожі у часі є не лише сюжетною особливістю, а й глибокою метафорою про стосунки та бажання затримати те, що з часом згасає. Дизайн також, як і в попередньому аналозі, від КСД, зроблений більш стримано та мінімалістично у синьому кольорі з контрастними написами. Обкладинка містить зображення

годинник, який символізує час, який ніби згасає та чоловіка, що зникає разом із цим часом (див. Рисунок Б.3, Додаток Б).

Непрямим аналогом є продукт, який може відрізнятися за жанром, форматом, або видом подання, але при цьому може бути певним конкурентом, в даному випадку це може бути «Кафка на пляжі» Харукі Муракамі від видавництва КСД, яка вийшла зовсім нещодавно в 2025 році [39]. Автор може здаватися дещо незрозумілим та складним для недосвідчених читачів через свої неординарні погляди та стиль творів. Так само як і «Доки кава не охолоне» ця історія досліджує глибокі емоційні рани та втрачені зв'язки. Також ці твори глибоко пов'язані з японською культурою, але при цьому роман Тосікадзу Кавагуті відчувається більш традиційним та стриманим. КСД виконали обкладинку більш схожою до стилю, який зазвичай використовують в оформленні японські видання. Вона є мінімалістичною з акварельним зображення пейзажу та японським написом (див. Рисунок Б.4, Додаток Б). Єдине що можна виділити як недолік це те, що вона не передає сюжету книги, тобто вловити хоча б певний справжній настрій від наповнення можливо тільки після прочитання самої історії.

Вибір прототипу для створення дизайну може базуватися на використанні мінімалістичних елементів, які часто використовуються в японській культури, наприклад, розмиті об'єкти, що символізують час, або символи, пов'язані з чайною церемонією, але при тому адаптованих до західного книжкового контексту. У результаті, враховуючи попередні аналоги можна визначити основні елементи прототипу:

1. Дизайн обкладинки із зображенням головного елементу книги, те що, можливо, згадується найбільше в книзі, з тонким візуальним спотворенням, що натякає на часові маніпуляції; загалом рух, а також кольорова гама, в особливості освітлення для відчуття простору.

2. Дизайн інтер'єру з максимальною схожістю до опису автором у книзі, щоб ілюстрація відповідала тексту, наприклад, меблів, стін, підлоги, елементів декору тощо.
3. Типографічна система, що поєднує легкий текст для сприйняття з більш виразними без зарубок для заголовків, створюючи контраст і водночас зберігаючи читабельність; прийнятним також буде використання японських написів, щоб частково передати місцезнаходження та походження самої книги.
4. Послідовна кольорова палітра кавово-коричневих, кремових відтінків і акцентний колір для певних деталей використана в усьому дизайні для підсилення тематичних елементів.
5. Окремий підхід до чотирьох головних історій з різними варіаціями дизайну, які об'єднують їх, визнаючи при цьому їхні індивідуальні емоційні подорожі кожного з героїв.

Висновки до розділу I

Узагальнюючи проаналізовану попередню інформацію, дизайнерський підхід до дизайну «Доки кава не охолоне» Тосікадзу Кавагуті оформлення має делікатно збалансувати дослідження часу та людських стосунків, жанр книги, прецеденти, створені вже існуючими різними виданнями, та можливості, запропоновані аналогічними дизайнами.

Після аналізу окремо усіх складових книги як об'єкта матеріальної культури і твору художньої літератури, дослідивши найкращі видання роману Кавагуті і провівши аналіз макету, ілюстрацій, літерації, поєднання їх в книжковому блоці, можна підкреслити синтез цих складових задля цілісності художньої форми книги [23; 17]. Крім цього цей аналіз також виявив важливість вшанування емоційного аспекту книги та введення витончених візуальних елементів, які посилюють її тематичну глибину не погіршуючи а підкреслюючи головний сюжет.

На основі аналізу можна стверджувати, що дизайн книги набуває особливої цінності тоді, коли він поєднує сучасні естетичні підходи з якісним позачасовим характером [17]. За умови усіх урахувань ключових аспектів змісту та атмосфери роману, дизайн книги має хороший потенціал не лише відображати, а й підсилювати суть її наративу. Він також може певним чином передавати головні теми за допомогою візуальних засобів, спираючись на японські традиційні естетичні принципи, які злагоджено поєднуються з сучасністю, настроєм, простором та добре комунікують з читачем [51].

Такий підхід дозволить створити занурення у світ кав'ярні «Funicula Funiculi» ще до початку читання тексту, формуючи емоційний зв'язок через візуал. Цей концептуальний напрямок стане основою для подальшої роботи над окремими дизайнерськими компонентами, а саме: підбором шрифтів, принципами верстки, стилістики обкладинки та оформленням внутрішніх сторінок, що разом об'єднає це в єдину осмислену візуальну мову видання.

РОЗДІЛ II

РОЗРОБКА ДИЗАЙНУ КНИГИ ТОСІКАДЗУ КАВАГУТІ «ДОКИ КАВА НЕ ОХОЛОНЕ»

2.1 Аналіз цільової аудиторії

Дизайн книги певним чином вимагає ретельного підходу до його створення. Наприклад, через свою статтю Жалко Т. [21] наголошує, що книговидавнича концепція у сучасній культурі має базуватися якнайкраще у комплексному підході до цього процесу, яке охоплює широке трактування книги як культурного артефакту. Подібний підхід передбачає розгляд таких важливих аспектів як: композиційна побудова, змістове наповнення, якість літературного і технічного редагування, і звісно художнє оформлення, що повинно бути максимально узгоджене з тематикою і бути орієнтованим на цільову аудиторію [21].

Протягом останніх років можна помітити деяке зростання ілюстрованих книжок, які є орієнтованими не на дітей, а сама для читачів старшого віку [30]. Одночасно зі зміною цільової аудиторії змінюється і сам підхід до стилів ілюстрування [30]. Тому так важливо приділяти увагу розгляду цієї частини.

Дослідження концепції дизайну книги «Доки кава не охолоне» Тосікадзу Кавагуті варто починати з визначення ключових моментів, які підвищать потенціал візуальної частини. Перш за все, роман може сподобатися тим читачам сучасної літератури, які цінують оповіді в яких присутні персонажі з певною емоційною глибиною та легким магічним реалізмом. Книга також може привабити тих, хто любить душевні історії, в яких можна співпереживати та майже особисто відчувати те, чим переймаються головні герої, як от в тут, наприклад, відчуття жалю або втрати. Це може резонувати з деякими читачами, і може давати більше можливостей для роздумів, таких як: «А що було б якби...?».

Також варто згадати ще раз те, що це книга саме японського походження, а так як зараз популярність азійської культури на вищому рівні серед не тільки молоді, але й дорослих людей, цей момент також є дуже важливим. Роман особливо може привабити тих, хто цікавиться японською літературою, аніме або мангою. Вибух неймовірної популярності східноазійської культури від дорам та поп-музики до їжі та трендів, створив величезну аудиторію в середньому віком від 18 до 35 років [12]. Такі читачі можуть звернутися до книги Тосікадзу Кавагуті «Доки кава не охолоне», при цьому розглядаючи роман, як ще один спосіб долучитися до сучасної Японії, що частково виходить за рамки більш мейнстрімних аніме та манги. Тому у дизайні, наприклад, можна використати японські елементи які ще більше можуть привабити саме фанатів азійської культури.

Попереднє дослідження аналогічних видань свідчить про те, що більший успіх мають дизайни, в яких використовують символічні, а не буквальні зображення, особливо коли вони пов'язані з ключовими метафорами та елементами в книзі. У своїй праці Н. Склярєнко та М. Пекна [51] стверджують, що сучасна художня літературна проза, особливо перекладені твори з інших мов, демонструють зростаючий попит, тому ілюстрації вимагають нових рішень, де дизайн виконує роль культурного посередника. Аналіз кольору вказує на те, що обмежені палітри такі як теплі кавові тони з акцентними кольорами ефективно передають як атмосферу, так і емоційну глибину.

Під час аналізу аудиторії можна зафіксувати деякі головні ознаки цільової аудиторії:

1. читачі художньої літератури (в середньому 18 – 35 років), які цінують книги як фізичні об'єкти;
2. поціновувачі різноманітних ілюстрованих обкладинок;
3. ті, хто надає перевагу читабельності;
4. фанати чутливої та емоційної прози;

5. фанати японської культури або загалом азійської, які шукають автентичного відображення;
6. читачі, яких приваблює концепція подорожей у часі з різними емоційним забарвленням, загалом сформовані впливом наукової фантастики.

Незважаючи на відмінності інтересів, ці групи читачів поділяють надання переваги до дизайну, який не тільки балансує між сучасною естетикою і позачасовою якістю, а також має привабливий візуал та типографіку, яка надає пріоритет читабельності.

2.2 Розробка дизайн-концепції книги «Доки кава не охолоне»: техніка, кольори

Унікальна сюжетна лінія сучасного літературного роману Тосікадзу Кавагуті «Доки кава не охолоне» дає різнобічні цікаві можливості у створенні візуальної інтерпретації. Як вже попередньо неодноразово згадувалося, атмосфера цієї книги, а саме поєднання в ній магічного реалізму, емоційної глибини та тісного, але при цьому затишного простору маленької токійської кав'ярні дає багатий матеріал як для обкладинки так і для розробки наповнення самої книги.

Міжнародний успіх роману Тосікадзу Кавагуті, незважаючи на його певну культурну специфіку, може свідчити про його таку собі універсальність теми. Дизайн має так само об'єднувати в собі не тільки певні стилі але й культурні контексти, створюючи зрозумілу візуальну мову, яка резонує з різними читачами незалежно від походження, статусу чи віку, вшановуючи при цьому японське походження книги [51]. Саме цей тонкий баланс між доступністю та автентичністю є одним із найважливіших викликів у створенні візуального оформлення книги. Тому можна сказати, що концепція для дизайну має бути такою, де час ніби сповільнюється, надаючи можливість читачам повністю зануритися в емоційний простір, який так ретельно вибудував японський автор. А коротко: дизайн-

концепція, яка не тільки відображає японські принципи, а й є зрозумілою для широкого кола читачів завдяки універсальним образам часу та зв'язку між людьми.

Кав'ярня «Funiculi Funicula» слугує основною сценою для розгортання глибоко людських драм. Його затишна, позачасова атмосфера має стати основою естетики дизайну – теплі тони, старе приміщення та деталі, що нагадують про сучасну Японію та відчуття позачасовості, підкреслять цю обстановку. Крім того, дослідження людських стосунків у книзі вказує на те, що дизайн має викликати безпосередній емоційний резонанс у читачів.

Оформлення книжки має бути таким, щоб максимально передавати атмосферу тих особливих моментів, які розгортаються у книзі, а також акцентувати на тому, що саме цей дизайн створює той унікальний зв'язок між читачем і літературною спадщиною Японії. Вибір саме цієї книги для дизайн-проекту дає можливість дослідити актуальні тенденції в оформленні літератури для широкої аудиторії та побудувати дизайн, що може стати цікавим і для читачів, і для критиків, відкриваючи нові горизонти книжкового мистецтва. Добре аналізуючи головні елементи та їхнє потенційне візуальне вираження, можна створити основу для дизайнерських рішень, які посилять, а не просто прикрасять дослідження Кавагуті про людський зв'язок у часі.

Основними візуальними елементами, що повинні бути присутні в дизайні, є символи часу (наприклад, годинник, кава що тече, рух предметів або інші образи, які асоціюються з плинністю часу), а також використання кольору як метафори тепла та охолодження. Елементи дизайну можуть шанобливо включати японські естетичні принципи, такі як «ма» (негативний простір), «вабі-сабі» (пошук краси в недосконалості) та «сібуї» (витончена елегантність) [11]. Наприклад засновник компанії Makhno Сергій Махно у своїй статті «Вабі-сабі - мистецтво жити просто» [35] згадує слова американського мистецтвознавця Леонарда Корена, автора книги «Wabi-Sabi for Artists, Designers, Poets and Philosophers» [6], про те, що сама суть вабі-сабі лежить у вмінні уважно помічати красу в скромному, нестійкому та

недосконалому та те, що вона виявляється у делікатних, майже непомітних деталях. Такі підходи то творчих розробок є дуже цінними, так як вони не потребують кричущих та надмірних. Тому ці принципи природно узгоджуються з темами книги, вшановуючи її культурні витоки. Багато що у книзі сприймаються через емоційне наповнення, тому важливо, щоб дизайн не лише відображав сюжет, а й акцентував на тонких нюансах кожної із сцен.

Існує безліч варіантів як можна передати ту чи іншу історію на папір. У книжковій промисловості попит мають акварель, туш, графіт, масло, естамп пастель – завдяки цьому ілюстратори вільно зображають своє бачення на папері [36, с. 159]. Проаналізувавши деякі існуючі ілюстровані видання можна дійти висновку, що найрозповсюдженим варіантом сьогодні є цифрова ілюстрація для створення векторної або растрової графіки [13]. Цей вид ілюстрування є безсумнівно є революційним і він давно полегшив роботу безліч художників, бо в будь-якій цифровій програмі, маючи певні навички, можна цілком точно відтворити будь-яку традиційну техніку. Звісно, завдяки цій техніці можна працювати з шарами, робити легко безліч змін, експериментувати з кольором – ці процеси швидко і ефективно оптимізують роботу [47]. Але при цьому, можна сказати, час від часу бракує певної автентичності та певних випадковостей, які роблять традиційні техніки певною мірою виразнішими [51]. Тому протилежним цифрі тут постають техніки колажу та аплікації, які досить добре передають відчуття автентичності.

Мистецтво колажу та аплікації розвивається з досить давніх часів і його досить часто використовують саме у графічному дизайні, але саме в ілюструванні книжок, на жаль, не є розповсюдженим, хоча при цьому має великий потенціал. Саме колаж виник ще в XX ст., і одним з відомих творців, який використовував у своїх роботах цю техніку є, наприклад, Пабло Пікасо [46]. Приміром, як вказує І. В. Педан [46, с. 45], його найвдалішою експериментальною роботою є колаж «Гітара» (див. Рисунок В.1, Додаток В). Візьмімо, у Японії ще у XVII, митці komponували паперові вирізки з ілюстраціями для створення художніх образів [42]. Серед таких

творців, які працювали у подібній техніці чудовим прикладом для натхнення є роботи японського ілюстратора Масаясу Ушіди. Його роботи виконані з кольорового паперу з неймовірною яскравістю та насиченістю відтінків, хоча при цьому передають відчуття приємного спокою [4] (див. Рисунок В.2 та Рисунок В.3, Додаток В).

Ці техніки є чудовим способом для експериментів, так як є відкрита можливість компонувати та накладати один на одного різні текстури, фактури, форми та матеріали [31]. У даному випадку головним є те, що ці техніки чудово саме фізичним чином втілюють головні теми роману про часові нашарування у спосіб, який не може бути так просто досягнутий лише цифровим дизайном. Авжеж все-таки, як і традиційна, так і цифрова техніки залишаються цінними, пропонуючи різні свої сильні сторони для різних контекстів, тому для саме цього проєкту було обрано за основу техніки колажу та аплікації з певним мінімальним використанням графічного редактора, щоб уточнити деталі та підкорегувати колір.

Колір є вдалою та дещо промовистою характеристикою внутрішнього стану людини, її емоцій та почуттів [45]. Для того щоб вловити той справжній колір кави було пофарбовано певну кількість різних за фактурою та відтінком аркушів паперу самою свіжозавареною кавою. Занурення, або просто випадкові рухи для створення плям дали можливість отримати безліч різноманітних варіантів та відтінків коричневого, бежевого та злегка жовуватих відтінків, які далі були видозмінені, розірвані, порізані на певні елементи для створення різних силуетів (див. Рисунок Г.1, Додаток Г).

Бежеві відтінки символізують перехід або межу, які є ні світлими, ні темними, що також чудово може підкреслювати переміщення між часовими рамками. Ці ніби вицвілі з часом нейтральні кольори також передають ностальгію і пам'ять, так, ніби вони самостійно змінилися з часом, створюючи візуальне відлуння минулого. Коричневі тони навівають комфорт і спокій, створюють певну глибину в просторі, запрошуючи читачів зазирнути під поверхневу видимість [49, с. 168]. Також деякі

елементи в ілюстраціях містять чорний колір, що, наприклад, в деяких релігіях є символом скорботи, а це є дуже співзвучно з відчуттям героїв роману [16]. Як згуртована палітра, ці кольори створюють настрій тепла і затишку, середовище, в якому час ніби сповільнюється. Згідно з твердженням Т. Прокопович [48, с. 5] у посібнику «Основи кольорознавства» колір може застосовуватися як потужний чинник впливу на емоційний стан людини. Тому подібне поєднання передає ту емоційність без сентиментальності, а саме витончену меланхолійність, пом'якшену комфортом з деякою напругою, паралельно споглядаючи гірко-солодкий характер подорожей героїв у часі.

У результаті можна підсумувати саме основні моменти, які взяті в дизайн-концепцію:

1. Передача атмосфери: затишна кав'ярня як центральна сцена відтворення через теплі текстури;
2. Тема часу: використання образів годинників, руху та візуальних символів змін;
3. Японська естетика: зображення не тільки традиційних японських елементів, а й використання принципів дизайну, які притаманні цій культурі;
4. Техніка виконання: нашарування паперу у техніках аплікації та колажу з легким використанням цифрових засобів для корекції;
5. Емоційна, тепла палітра: ручне тонування паперу різних текстур справжньою кавою;
6. Культурна автентичність: дизайн є зрозумілим для всіх, але при цьому не втрачає японського характеру.

Отже, така концепція для роману «Доки кава не охолоне» об'єднує в собі багатошаровий наратив, японські принципи та глибоку емоційний підтекст, що загалом створює оформлення, яке не просто є не просто картинкою до тексту, а поглиблює сприйняття літературного твору.

2.3 Розробка дизайн-пропозицій щодо прийомів виконання ілюстративної частини: створення обкладинки та оформлення внутрішніх сторінок

Для розробки дизайн-проекту важливо є розробити дизайн-пропозиції, які відображають рішення графічного виконання та їх обґрунтування. Враховуючи попередньо опрацьований матеріал, можна сформулювати такі дизайн-пропозиції для подальшої роботи з ними:

1. Дизайн має відповідати жанру та стилю книги;
2. Концепція візуальних образів: ключові елементи такі як, звісно ж, кава, час, простір кав'ярні, які метафоричним чином передають сюжет, атмосферу та настрій від книги;
3. Гармонійна кольорова палітра в одному схожому тоні різних коричневих відтінків подібних до кавових. Вибір кольору має відповідати емоціям, які книга хоче передати;
4. Елегантна типографіка, яка взаємодіє із зображенням;
5. Обкладинка повинна задавати настрої ще перед прочитанням книги та запрошувати до її основних історій;
6. Внутрішній дизайн має забезпечувати комфорт причитанні та легке сприйняття ілюстрації; Ілюстрації з використанням техніки колажу та аплікації, які певним синопсисом твору;
7. Верстка та компоновання сторінок: коректна верстка забезпечує зручність читання та сприйняття;
8. Створення додаткових матеріалів для більшої ексклюзивності видання, наприклад, таких як або суперобкладинка, або футляр.

Унікальна сюжетна лінія роману Тосікадзу Кавагуті «Доки кава не охолоне» дає різнобічні захопливі можливості у створенні візуальної інтерпретації. Як вже попередньо неодноразово згадувалося, атмосфера цієї книги, а саме поєднання в ній магічного реалізму, емоційної глибини та замкненого затишного простору

маленької токійської кав'ярні дає багатий матеріал як для обкладинки так і для розробки наповнення книги.

Для обкладинки головною думкою було не повторювати тенденцію вже існуючих видань цієї книги, а саме не зображати першочергово саме філіжанку кави на столі поряд з яким стоять стільці. Звісно, кава є головним центральним елементом цієї історії навколо, якої вона обертається, але подібні підходи, незважаючи на свою ефективність, стали дещо очікуваними та передбачуваними, так як на сьогоднішньому видавничому ринку, на якому сьогодні вже існує просто величезна кількість різних творів з різним дизайном, візуальна відмінність між продуктами має вирішальне значення у виборі. Тому у створенні своєї нової інтерпретації цієї історії використання техніки колажу та аплікації це чимось новим та непередбачуваним.

Однією з головних частин книги є обкладинка, і її створення було одним із перших кроків до розробки вже готових зображень. Вона, як слушно зазначають В. І. Зайцева, А. Б. Буйгашева, Г. Т. Задніпряний [22, с. 208] у своєму дослідженні, є цілісною композицією, яка вимагає стилістичної спорідненості ілюстрації з типографікою, а не є лише поєднанням картинки й тексту. На початку створення візуальної частини для обкладинки було обрано зобразити на вхід до самої кав'ярні. Якщо дотримуватися того, що описано в книзі, то варто зазначити, що приміщення кав'ярні є підвальним, тому основним тут було передати не просто пласке зображення дверей, а саме цю глибину. Це також знову ж стане початком першого занурення читача в цей простір та історії. Спуск сходами до дверей візуально також перегукується з мандрівками героїв у їхнє минуле, бо саме рух униз парадоксальним чином призводить не до створення чогось нового, а спроба повернення назад. Подібний тонкий візуальний метафоричний прийом надає більш символічного насичення, ніж більш очевидний образ чашки з кавою (див. Рисунок Г.2, Додаток Г).

Частина книги яка слідує за обкладинкою є форзац, тому тут варто було продовжити цей рух саме від старту занурення в історію до самого вже першого ознайомлення з тим що відбувається в романі. Для цього було обрано відтворити частину інтер'єру кав'ярні, а саме певні головні елементи: три годинники з різним часом, що знову ж є згаданим в книзі, імітація потрісканої стіни, для відтворення того, що приміщення є досить не новим, елементи для задання атмосфери такі як картини, ручні, ніби старенькі, малюнки та звісно ж елемент який є пов'язаний з кавою, як от, наприклад, чайник. Такий дизайн обкладинки та форзацу ніби вимагає майже фізичної присутності для повного сприйняття (див. Рисунок Г.3, додаток Г).

Ілюстрація є невід'ємною частиною книги і вона здатна або збагатити твір, або може певним чином збіднити його, якщо надати їй неправильне трактування [13]. Якщо читач першим ділом як перегорне сторінку сконцентрується на зображенні, воно повинно зацікавити, щоб виникло запитання «Що ж буде далі?», або «Не терпиться дізнатися контекст», і навпроти, якщо читач вибере прочитати спочатку, зображення повинно задати ту ж приблизну візуалізацію. Тому кожна ілюстрація, у деякому сенсі цього слова, повинна пояснювати та передавати текст в книзі шляхом демонстрації аналогічного візуального образу або дієвим способом його тлумачити, таким чином даючи змогу тому хто читає зрозуміти та відчувати сенс того що відбувається [53, 44].

На початку створення ілюстрацій необхідною частиною було розробити ескізи для визначення вдалості композиції та динаміки між розворотами (див. Рис. 4.4). Після того як було опрацьовано та обрано найвдаліші варіанти робота перейшла до збірки усіх вже чітких лінійних версій ілюстрацій в розкадровку, щоб оглянути основну масу розворотів та поставити їх до відповідної хронології з текстом (див. Рисунок Г.5, Додаток Г). Цей етап роботи дає більшу змогу налагодити процес роботи і бачити усі ілюстрації в одному файлі.

У композиції ілюстрацій були враховані фокусні точки, які першим чином привертають увагу, а потім візуальні шляхи що ведуть глядача через зображення. В

одній із частин посібника «Основи композиції» автори В. Є. Михайленко, М. І. та Яковлев [37 с. 56] зазначають про необхідність обрати з певної кількості елементів найважливіші, які постануть акцентними в побудові композиції. Також із тверджень М. Я. Куленка [33 с. 48] з іншого посібника «Основи графічного дизайну», можна сказати, що ефективним дизайном є той, який базується на гармонійному поєднанні форми зображення та змісту, де саме формотворення виконує головну роль в організації простору сторінки. Цього було досягнуто за допомогою контрасту масштабу завдяки створення різних композицій та перспектив, як наприклад, погляд зверху, ззаду чи під певним іншим кутом. Вони або обрамляють текст на сторінці, або виходять за межі розвороту, або ж підігрують або взаємодіють з ним.

Так як книга оформлена в одному стилі, дизайн внутрішніх сторінок відповідає зовнішньому. Основні елементи ілюстрацій, як вже згадувалось, були зібрані до купи в композиції які разом створюють той момент певної події, як от наприклад зустріч закоханих з першої історії та їх дещо сумне розставання, або розмови по телефону одруженої пари ще в ті часи коли вони були молоді та не знали теперішніх проблем, які їх турбують, з другої історії. Для створення людських зображень, щоб більш чітко їх передати та виділити з основної купи колажу, зазвичай вони відмальовані від руки, вирізані або обережно вирвані, для створення текстури чи зображення напруження ситуації в якій вони перебувають і зрештою відскановані, після чого скомпоновані. Варто зазначити, що дуже важливим було перенести елементи ручної роботи якомога чіткіше та без втрати якості до комп'ютера.

У дослідженні О. Мельник [36] влучно стверджує, що на сьогодні поліграфія характеризується великим використанням комп'ютерних технологій, тому через це усі роботи створені ручними методиками вимагають комплексних цифрових оброк до яких часто входять сканування високої якості, кольорокорекцію, робота над технічними вимогами і т.д. Тому після того як усі частини було відскановано в найкращій якості, а це зазвичай з роздільною здатністю 300 dpi, відбувалася збірка

усіх елементів в програмі Adobe Photoshop для створення високоякісних зображень за усіма правилами.

В кінці, після пройдених попередніх етапів, була використана вже саме цифрова техніка, щоб уточнити деякі лінії та деталі для більшої чіткості ілюстрацій. Також варто згадати використання японської концепції «та» (простір чи порожнеча) - негативного простору, в одному з розворотів, який зазвичай легше відчувати ніж пояснити [55] (див. Рисунок Г.6, Додаток Г). Цей прийом показує не просто порожнечу, а є активним елементом, який може додати ілюстрації злагожденості, емоційності та інтриги [55].

Додатковою частиною розробки дизайну для книги «Доки кава не охолоне», стало створення футляру. У своєму дослідженні П. Нестеренко [41] зазначає, що в посібнику «Основи композиції видання», автором якого є С. Іванов [26], говориться про те, що такий вид пакування є не лише захисною коробкою й давно вже не є просто утилітарним елементом. Футляр вже певний період виконує важливу естетичну роль, тому дизайнери часто перевтілюють його на площину для візуального самовираження, застосовуючи всеможливі засоби від графічних елементів до оздоблення як тиснення або висічки [41]. Отже, в даному випадку замість суперобкладинки, подібний вид пакування для цієї книги буде більш доречний. Якщо описати це рішення, наприклад, на символічному рівні, то в даному випадку це може бути як акцент на фізичній присутності з роману. На відміну від суперобкладинки, футляр таким чином стає невід'ємною частиною книжкового об'єкта, як персонажі з книги, які повинні сидіти на стільці не встаючи, щоб відчувати подорож у часі. До того ж таке пакування є більш надійним і довготривалим протягом усього життя книги, забезпечуючи її цілісність. Саме дизайн для цього елементу книг було обрано зробити повністю з одним зображенням розводів, із заготовлених раніше, який наче розширює простір входу до кав'ярні та висічкою, через яку можна побачити основну частину обкладинки із назвою та автором (див. Рисунок Г.7, Додаток Г).

2.4 Опрацювання варіантів виконання ілюстративного матеріалу та текстової частини книги: типографіка, виконання макету

В решті-решт невід'ємною важливою частиною для будь-якого читача є й текстова частина книги. Попередньо у ході аналізу та на різних етапів дослідження деякі моменти було зазначено. Тому текст повинен сприйматися легко і певним чином взаємодіяти з тим що відбувається на зображенні. Тому успіх будь-якої книги часто встановлюється грамотним підходом до створення верстки макету. Усі елементи, як от грамотно обраний шрифт, який підходить під формат, розмір полів, колонцифри, смуга набору мають добре створювати гармонію з ілюстраціями та розміром книги [29].

Головними ознаками під час вибору шрифту були обов'язково перш за все читабельність, швидке визначення букв та символів [15]. Для основного тексту було обрано шрифт Cormorant Garamond, який вирізняється витонченим контрастом між тонкими та товстими штрихами, має літературну вишуканість, що надає певної ніжності тексту. Крім цього його злегка ущільнена пропорційність дозволяє економно використовувати простір, зберігаючи при цьому гарну читабельність. Для книги «Доки кава не охолоне» елегантні зарубки шрифту створюють відчуття традиційності, яке є доречним для цієї історії. Основний текст книги було опрацьовано з такими пропорціями: кегль – 11,5 пт, інтерліньяж – 13,8 пт. Інші частини тексту як заголовки, підзаголовки було змінено в залежності від їх значення.

Саме в обкладинці була використана певна динамічність між назвою книги та автором не тільки через їх контраст стилю між собою, але й самі написи, через перспективу зображення, було відхилено від горизонтального положення для відчуття простору [15]. Також варто згадати, що, наприклад, японські дизайнери часто використовують у своїх постерах мікси різних шрифтів та накреслень, тому в даному дизайні подібні прийоми не тільки можуть відобразити японський стиль, але збагатити його [9].

Після того як було виконано усю візуальну частину та ретельно обдумані вигляд книги та її елементи, можна переходити до самої верстки [34]. Виконання макету відбувалося безпосередньо в програмі Adobe Illustrator, де збиралися усі попередньо зроблені елементи книги до купи. Спочатку було визначено розмір книги, в даному випадку це 200×145 мм. Такий формат є типовим, зручним для читання та відповідає сучасним стандартам художньої літератури. Подібний розмір є комфортним для читання та перенесення книги з особою, а також є комфортним для сприйняття читачем. Розміри самої сторінки налічують достатній простір для викладу ілюстрацій і забезпечують достатній простір для роботи з композицією, типографікою, при цьому не перенавантажуючи поле.

Саме внутрішній блок макету виконано з урахуванням стандартних параметрів для подібного розміру з такими відступами: згори – 13 мм, знизу – 20 мм, зсередини (від корінця) – 18 мм, ззовні- 21 мм. Також була створена титульна сторінка для книги з назвою книги яка є присутньою на обкладинці в тому ж стилі та положенні, єдине що є важливим для цього аркушу – це дотримання правил. Так як цей аркуш переважно не несе в собі естетичної тематики, вона повинна загалом налічувати в собі основну технічну інформацію про книгу, а саме: ім'я автора та назва твору, видавництво, місце видання та рік [14].

Послідовність ілюстрацій та інших сторінок, якщо не враховувати обкладинку, форзац та футляр, була встановлена саме так, як відбуваються події в книзі, а саме:

1. Титульна сторінка (див. Рисунок Г.8, Додаток Г)
2. Спускова сторінка (див. Рисунок Г.9, Додаток Г)
3. Дві ілюстрацій з 1 історії (див. Рисунок Г.10, Додаток Г)
4. Дві ілюстрації з 2 історії (див. Рисунок Г.11, Додаток Г)
5. Три ілюстрації з 3 історії (див. Рисунок Г.12, Додаток Г)
6. Три ілюстрації з 4 історії (див. Рисунок Г.13, Додаток Г)
7. Кінцева сторінка (див. Рисунок Г.14, Додаток Г)

Таким чином було зібрано основні елементи книги та проілюстровано ключові події з кожної історії, щоб разом це виглядало максимально локанічно та злагоджено.

Висновки до розділу II

Розробка дизайну для книги «Доки кава не охолоне» вимагала вдумливого та обачного підходу, який мав відповідати незвичній та унікальній тематиці подорожі в часі та затишній атмосфері токійської кав'ярні. Ретельно проаналізувавши аудиторію було визначено читачів які є пошанувачами японської культури з певними вимогами до оформлення книг. Також враховуючи жанр аудиторія складається переважно з молодих або дорослих, схильних до рефлексії та з цікавістю до життєвих історій.

Завдяки цьому було визначено, який саме дизайн є потенційно привабливим, що дозволило створити концепцію, яка поєднує японську естетику з елементами сучасного дизайну й використанням техніки колажу та аплікації.

Тому було сформульовано дизайн-пропозиції, а саме рішення щодо покращення дизайну, які були прийняті далі у реалізації проєкту. Це дало змогу цілісно описати концепцію, визначити візуальні акценти, кольорову палітру, типографіку та композицію.

Розробка концепції дизайну для книги будувалася на поєднанні її основних символів та тому, що саме намагався передати по читача Тосікадзу Кавагуті. Наприклад, створення заготовок з кави до ілюстрацій, із самого початку задало цю теплу та затишну атмосферу та інтер'єр кав'ярні. Таке рішення не є випадковим, так як воно не просто тісно пов'язано з темою кави, а й із загальною емоційною палітрою твору, де ця ж кава виступає як символ часу. Обрана кольорова палітра та техніки відображають теплу з певною ностальгією атмосферою кафе «Funiculi Funicula». Такі ілюстрації для обкладинки та внутрішніх сторінок посилюють

враження від розповідей та створюють зв'язок між читачем та світом з яким він знайомиться.

Слідом також описано та досліджено створення футляру, який буде нести в собі не тільки функціональні властивості, але й разом з цим декоративні, естетичні мотиви.

Окремо було описано роботу над версткою книги у відповідній програмі за усіма встановленими правилами та видавничими стандартами. Макет у фінальному результаті поєднує у собі усі основні елементи, які добре взаємодіють, при цьому підкреслюючи один одного, а не применшуючи. Крім цього подібний вибір типографіки не применшує важливість читабельності.

Зрештою фінальний дизайн слугує не просто прикрасою для тексту, а також є його невід'ємною естетичною складовою для подорожі читача через ці унікальні міні історії.

ВИСНОВКИ

У цій каліфікаційній роботі було досліджено та розглянуто процес розробки дизайну для книги «Доки кава не охолоне» японського автора Тосікадзу Кавагуті та надано комплексний аналіз як і передпроектних міркувань, так і опис власного виконання дизайну.

Спочатку були ретельно досліджені характерні особливості наративу цього твору, а саме його особливість та як це може вплинути на подальший дизайн. Також було проаналізовано жанр і як він пов'язаний зі способами ілюстрування для передачі тієї чи іншої атмосфери твору, так як дизайн книги виконує ключову роль у формуванні першого враження [40]. Адже саме вона здатна зацікавити потенційного читача, який може бути шанувальником жанру книги «Доки кава не охолоне».

Слідом додатково було проаналізовано існуючі варіанти цієї книги від видань різних країн для визначення можливостей для нововведень, які могли б вирізнити цей дизайн серед інших та визначити їх сильні та слабкі сторони. Також разом із цим обов'язково було визначено прямі та непрямі аналоги разом із визначенням прототипу для цього проєкту.

Уся попередньо зроблена робота дала важливий різнобічний обсяг інформації для того щоб перейти до наступного етапу роботи на безпосередньо саме візуальною частиною книги.

Далі було детально описано практичну частину процес розробки дизайну книги, який розпочався з точного визначення цільової аудиторії, а саме тих хто цінує глибину твору, японську культуру та якість ілюстрацій. Сама концепція для дизайну балансує між японськими впливами та сучасними дизайнерськими тенденціями. При цьому було описано вибір для типографіки, кольорової гами, яка передає настрій кафе «Funiculi Funicula». Стратегія для ілюстрування вшановує

японське походження книги, при цьому акцентує увагу на атмосферності історій та візуалізації сюжету.

Таким чином було сформульовано основні дизайн-пропозиції, які стали фундаментальною основою для візуального оформлення книги. Вони дали змогу поєднати змістові особливості роману з ілюстративними способами їх подачі, врахувати емоційний настрій та врахувати до цього читацькі вимоги. Загальний підхід забезпечив цілісність задуму та практичну реалізацію авторські ідеї в оформленні книги.

Цим проєктом було продемонстровано те, як продуманий дизайн може слугувати продовженням та провідником літературної розповіді для кращого її розуміння, а не просто прикрасою для книги. Фінальний дизайн «Доки кава не охолоне» вшановує опис автором швидкоплинності часу та позачасових можливостей, створюючи візуальний досвід, який заохочує читачів затриматись на сторінках книги довше, для споглядання та кращого розуміння, так само, як і герої, які відвідують кав'ярню «Funiculi Funicula», щоб ненадовго відновити зв'язок із своїм минулим, поки їхня кава не охолола [17].

Подібний підхід для дизайн книги врешті-решт виконує дві мети одночасно: привабити цільову аудиторію, а саме читачів, які є пошановувачами японської культури та атмосфери затишку, завдяки візуальному зображенню, а також посилити їх залучення до глибоких тем часу, переживань, жалю та зв'язку між людьми, які роблять цей роман таким зворушливим. В результаті було отримано дизайн книги який в той самий час є і конкурентоспроможним продуктом, що може ефективно позиціонуватися на сучасному книжному ринку не тільки у цьому жанрі, і мистецьким об'єктом який поважає та підсилює незвичний літературний голос Тосікадзу Кавагуті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Alter A. In Tumultuous Times, Readers Turn to 'Healing Fiction'. The new york times. 10.11.2024. URL: <https://www.nytimes.com/2024/11/07/books/healing-fiction-japan-korea-before-the-coffee-gets-cold.html> (дата звернення: 25.11.2024).
2. Grinter R. Bristle at the Book, In Awe of the Author: MWF sits with TOSHIKAZU KAWAGUCHI. Farrago. 03.08.2024. URL: <https://farragomagazine.com/article/farrago/bristle-at-the-book-in-awe-of-the-author-mwf-sits-with-toshikazu-kawaguchi/> (дата звернення: 25.11.2024).
3. Hong T. A chance to redo the past in 'Before the Coffee Gets Cold'. The Christian Science Monitor. URL: <https://www.csmonitor.com/Books/Book-Reviews/2020/1119/A-chance-to-redo-the-past-in-Before-the-Coffee-Gets-Cold>.
4. Japanese illustrator Masayasu Uchida. IMedia. URL: <https://min.news/en/culture/40ec2f2842bf9e9f59d83e0c264e6a4e.html>.
5. Jiji N. Temporal Journeys: Exploring Time Travel in Before the Coffee Gets Cold and Kafka on the Shore. Kottayam, 2024. 47 с.
6. Koren L. Wabi-Sabi: for Artists, Designers, Poets & Philosophers. Stone Bridge Press, 1994. 96 с.
7. Shah R. Book Review: Before the Coffee Gets Cold is A Sip in Time. Kunzum. 09.12.2023. URL: <https://kunzum.com/book-review-before-the-coffee-gets-cold/>.
8. Tim N. The Impact of Book Covers on Reader Perception and Genre Expectation. Writers. URL: <https://vocal.media/writers/the-impact-of-book-covers-on-reader-perception-and-genre-expectation-hvr3r01yn>.

9. Tinmey K. Типографія в японських постерах. Telegraf.Design. 14.06.2019. URL: <https://telegraf.design/typografiya-v-yaponskyh-posterah/> (дата звернення: 19.11.2024).
10. Toshikazu Kawaguchi. Pan Macmillan. Authors & Illustrators. URL: <https://www.panmacmillan.com/authors/toshikazu-kawaguchi/28093>.
11. Ulak J. T. Japanese art | history, characteristics, & facts. Britannica. Останнє оновлення: 16.04.2025. URL: <https://www.britannica.com/art/Japanese-art> (дата звернення: 27.11.2024).
12. Wolfe S. The Growing Popularity of East Asian Media and Culture. The Express. Entertainment. 01.11.2021. URL: <https://sjhexpress.com/ae/2021/11/01/the-growing-popularity-of-east-asian-media-and-culture/>.
13. Алтухова А. В., Сорока К. В. Історичні аспекти розвитку художнього оформлення книги та книжкової ілюстрації. Scientific Collection «InterConf+». 2022. № 27 (133): Concepts for the Development of Society's Scientific Potential : Proceedings of the 3 rd International Scientific and Practical Conference, Prague, Czech Republic, November 19–20, 2022. С. 219–226.
14. Балабуха Н. М., Здор О. Г., Радько К. В. Проєкти з дизайну книги студентів Університету Грінченка у виставковому просторі Музею книги і друкарства України. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну» (25 квітня 2024 р. м. Київ). Київ, 2024. Т. 1. с. 74-77.
15. Гаврутенко В.М. Шрифт як об'єкт графічного дизайну. Час мистецької освіти. Мистецька освіта: пошуки та відкриття : зб. ст. VIII Всеукр. Наук.-практ. конф., 22-23 жовт. 2020 р. : [у 2- ч.]. Харків : ХНПУ, 2020. С. 30-34.
16. Гайденок Ю. О., Сергєєва О. О. Феномен кольору та його відображення в сучасній англійській мові. Закарпатські філологічні студії. Вип. 25, Т. 1. Ужгород : Ужгородський національний університет, 2022. С. 85–89.

17. Грищенко А.С. Візуалізація літературного наративу в дизайні книги Тосікалзу Кавагуті «Доки кава не охолоне». Сталий розвиток суспільства та дизайн діяльність у просторітериторіальної айдентики. Всеукр. наук.-практ. конф. (16 квітня 2025 року). Київ: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2025. С. 44-46.

18. Дронь А. «Залишок дня» — це все, що в нас є. Видавництво Старого Лева. 04.06.2021. URL: https://starylev.com.ua/blogs/zalyshok-dnya-ce-vse-shcho-v-nas-ye?srsltid=AfmBOoq8F25cpbOpL4D8v_ENHV-lAQahqp sgu7YKmdflV8xqQZsXmB4.

19. Єфімов Ю.В. Комп'ютерні технології в дизайні або Adobe двома руками : навч. посіб. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2024. 120 с.

20. Єфімов Ю. В. Тенденції «яскравого мінімалізму» у сучасному графічному дизайні. Арт-простір. Вип. 5. 2024

21. Жалко Т. Культура української книги: сучасна книговидавнича концепція. Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах. 2019. вип. 17. С. 242–251.

22. Зайцева В. І., Буйгашева А. Б., Задніпрний Г. Т. Особливості художньо-образної стилізації комплексного оформлення української дитячої книжки другої половини ХХ століття. АРТ-платФОРМА, КМАЕЦМ, 2022. Вип. 2(6). с. 201-218.

23. Здор О. Г. Дизайн книги. Синтез змісту і форми: мистецькі та наукові аспекти Матеріали 25-ї Міжнародної науково-практичної конференції Ерделівські читання. 2020. С. 267-281.

24. Здор О. Книга як цілісна система текстового і візуального в історичному та сучасному контексті. Вісник Закарпатської академії мистецтв. 2020. Вип. 14. С. 200–211.

25. Здор, О. Г. Рукописна книга художника. Шрифт як засіб творення образу книги. Українська писемність та мова в манускриптах і друкарстві. 2022. С. 205-215.
26. Іванов С. Основи композиції видання. 2013. 232 с.
27. Ішігуро К. Залишок дня. Львів : Видавництво Старого Лева, 2019. 240 с.
URL: <https://starylev.com.ua/zalyshok-dnya>.
28. Кавагуті Т. Доки кава не охолоне. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2019. 240 с.
29. Кадоркіна Ю. О. Сучасна українська книжкова ілюстрація. Оформлення прози та віршованих збірок. Молодий вчений. 2018. № 12(1). С. 19–22.
30. Клочков О. Є. Нові тенденції оформлення ілюстрованих видань художньої літератури в Україні. Громадське об'єднання «вектор пошуку». 2021.
URL: <https://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/39-dev-yata-vseukrajinska-praktichno-piznavalna-konferentsiya/127-novi-tendentsiji-oformlenya-ilyustrovanikh-vidan-khudozhnoji-literatupi-v-ukrajini>.
31. Колісниченко Г. В. Колаж в образотворчому мистецтві: термінологія, класифікація та проблема вивчення. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2011. № 6. С. 153–155.
32. Колісниченко О. В., Пашкевич К. Л. Методологія розробки фірмового стилю на основі вивчення аналогів. Графічний дизайн в інформаційному та візуальному просторі : монографія / за заг. ред. М. В. Колісниченко. Київ : КНУТД, 2022. С. 59–78.
33. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну. Київ : Кондор, 2006. 489 с.
34. Лекарева А. Верстка книги у поліграфічному дизайні. Час мистецької освіти. Мистецька освіта: пошуки та відкриття : зб. ст. VIII Всеукр. наук.-практ. конф., 22-23 жовт. 2020 р. : [у 2-х ч.]. Харків : ХНПУ, 2020. С. 19–23.

35. Махно С. Вабі-сабі – мистецтво жити просто. Makhno Studio. Блог МАХНО. 16.04.2015. URL: <https://makhnostudio.com/uk/blogs/wabi-sabi-the-art-of-simple-living/> (дата звернення: 17.01.2025).
36. Мельник О. Комп'ютерна графіка у сучасній книжковій ілюстрації: проблеми техніки та стилю. Наукові записки. Серія: Мистецтвознавство. 2015. № 1. (Вип. 33). С. 157–161.
37. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. Київ : Каравела, 2004. 304 с.
38. Мулкохайнен В. А. Дизайн книги у контексті української проєктної культури 1950-х – 2020-х років : дис. ... д-ра мистецтвознавства : 17.00.07– Дизайн / КНУТД. Київ, 2024. 579 с.
39. Мураками Х. Кафка на пляжі. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2025. 512 с. URL: <https://bookclub.ua/catalog/books/pop/kafka-na-plyaji>.
40. Натхнення для дизайну обкладинки книги 2024. *DIZZ*. URL: <https://dizz.in.ua/uk/nathnennya-dlya-dizajnu-obkladinki-knigi-2024/>.
41. Нестеренко П. М. Футляр як декоративно-графічний засіб оформлення книжки. Слово і час. 2018. № 9. С. 65–73.
42. Нечипоренко А. Мистецтво колажу: як створювати унікальні візуальні історії. ArtHuss. Блог видавництва ArtHuss. URL: <https://www.arthuss.com.ua/books-blog/mystetstvo-kolazhu-yak-stvoryuvaty-unikalni-vizualni-istoriyi> (дата звернення: 20.12.2024).
43. Ніффенеггер О. Дружина мандрівника в часі. Київ : Клуб Сімейного Дозвілля, 2024. 544 с. URL: <https://bookclub.ua/catalog/books/pop/druzhina-mandrivnika-v-chasi-1>.
44. Новік Г. В., Земцова П. О. Сучасна ілюстрація. Видавництво «А-ба-ба-га-ла-ма-га». Теорія та практика дизайну : зб. наук. праць. Київ : НАУ. 2021. № 24 С. 88–96.

45. Отич О. Колір як емоційно-змістовий код культури. Рідна школа. 2017. № 1-2. С. 18–22.
46. Педан І. В. Колаж в арт-дизайні: становлення та художні особливості. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2015. № 2. С. 44–49.
47. Петращук С. А., Ковтун І. І. Ілюстрація: види, техніки та можливості. Збірка праць ХІХ Міжнародної наукової конференції «Наука та освіта». 15-22 січня 2025 р., м. Хайдусобосло, Угорщина. Хмельницький : ХНУ, 2025. С. 76–83.
48. Прокопович Т. Основи кольорознавства : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 120 с.
49. Прокопович Т. Колір у житті людини: чинники колірних переваг. Психологічні перспективи. 2010. вип. 15. С. 167–173.
50. Психологія сприйняття шрифтів та як у ній розібратися. Друкарня New Media. URL: <https://newmedia.ua/thematic-compilation-uk/psykholohiya-spryuunyattyashryftiv-ta-yak-neyu-keruvaty/> (дата звернення: 21.02.2025).
51. Скляренко Н., Пекна М. Сучасні тенденції у дизайні української книжкової ілюстрації. Актуальні проблеми сучасного дизайну. Київ : КНУТД. 2024.
52. Сотник Л. І. Колір і його значення в мистецтві. Вісник ХДАДМ. 2015. № 6. С. 32–36.
53. Хведчик В. Л., Сєдак О. І. Концептуальна ілюстрація як напрям сучасної книжкової графіки. Технології та дизайн. 2020. № 3.
54. Хейг М. Як зупинити час. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2018. 320 с. URL: <https://www.yakaboo.ua/jak-zupiniti-chas-1609582.html>.
55. Що таке негативний простір і як його використовують у дизайні. New Media. URL: <https://newmedia.ua/printed-products-uk/shcho-take-nehatyvnyy-prostir-i-yak-yoho-vykorystovuyut%CA%B9-u-dyzayni/> (дата звернення: 05.05.2025).

ДОДАТКИ

Додаток А

Обкладинки різних видань книги «Доки кава не охолоне»

Рис. А.1 - Обкладинки всіх частин книги «Доки кава не охолоне». Видавництво Picador

Рис. А.2 – Оригінальне видання «Доки кава не охолоне». Sunmark Publish, 2015. URL: <https://www.amazon.com/dp/4763135>

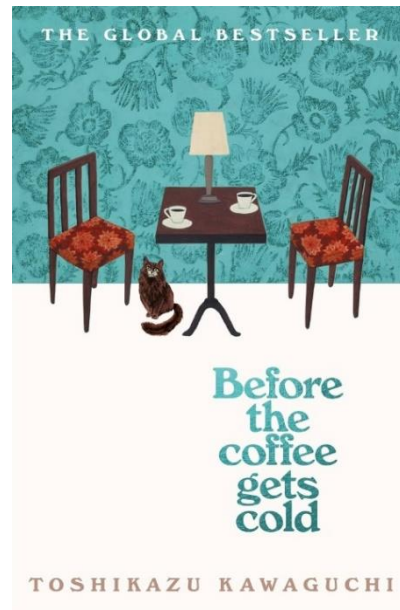

Рис. А.3 – Англійське видання книги «Доки кава не охолоне». Picador, 2019. URL: <https://www.yakaboo.ua/before-the-coffee-gets-cold-2401108.html>

Рис. А.4 – Фінське видання книги «Доки кава не охолоне». Bazar, 2024. URL: <https://www.bazarkustannus.fi/kirja/ennen-kuin-kahvi-jaahtyy/>.

Рис. А.5 – Іспанське видання книги «Доки кава не охолоне». PLAZA & JANÉS, 2021. URL: <https://www.amazon.com/dp/8401024196>.

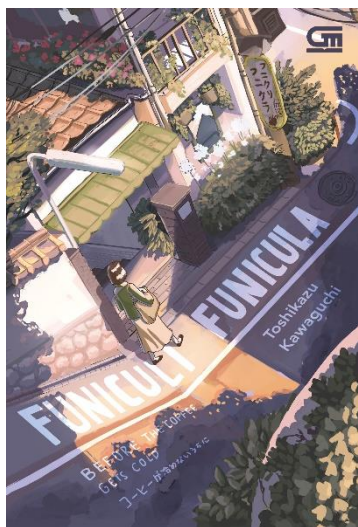

Рис. А.6 – Індонезійське видання книги «Доки кава не охолоне». Gramedia Pustaka Utama, 2021. URL: <https://gpu.id/book/93386/funiculi-funicula-before-the-coffee-gets-cold>.

Рис. А.7 – Китайське видання книги «Доки кава не охолоне». CITIC Press Group, 2017. URL: <https://www.goodreads.com/book/show/54479752>.

Рис. А.8 – Обкладинка книги Тосікадзу Кавагуті «Доки кава не охолоне».
Харків: КСД, 2019. URL: <https://www.yakaboo.ua/doki-kava-ne-oholone-kniga-1.html>.

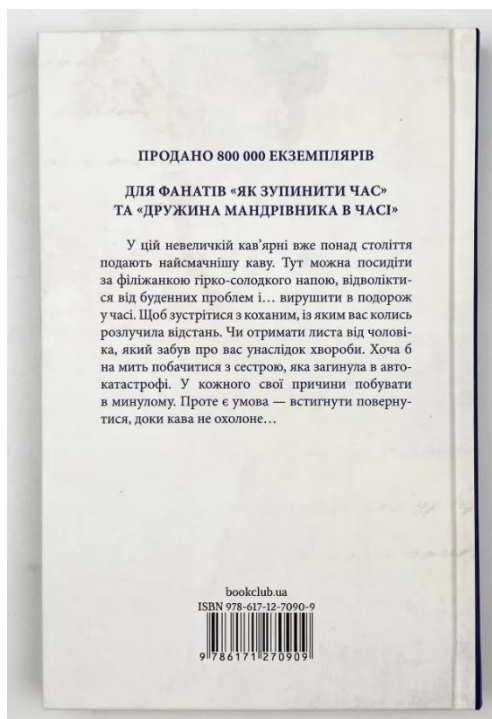

Рис. А.9 – Зворотна сторона обкладинки «Доки кава не охолоне». Харків: КСД,
2019. URL: <https://ridmi.com.ua/product/doki-kava-ne-okholone/>.

Додаток Б

Аналоги

Рис. Б.1 – Обкладинка книги Метта Хейга «Як зупинити час». Львів: Видавництво Старого Лева, 2019. URL: <https://www.yakaboo.ua/zalishok-dnja.html>.

Рис. Б.2 – Обкладинка книги Метта Хейга «Як зупинити час». Харків: КСД, 2018. URL: <https://www.yakaboo.ua/jak-zupiniti-chas-1609582.html>.

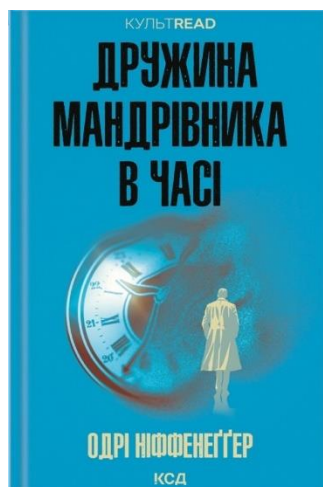

Рис. Б.3 – Обкладинка книги Одрі Ніффенеггер «Дружина мандрівника в часі». Харків: КСД, 2024. URL: <https://www.yakaboo.ua/druzhina-mandrivnika-v-chasi-2835243.html>.

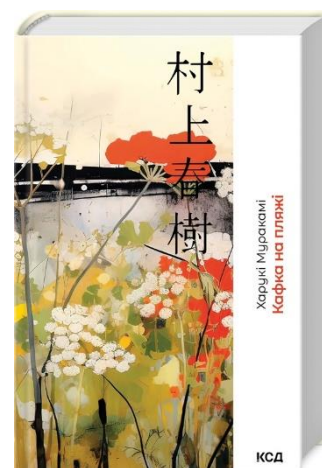

Рис. Б.4 – Обкладинка книги Харукі Муракамі «Кафка на пляжі». Харків: КСД, 2025. URL: <https://www.yakaboo.ua/kafka-na-pljazhi.html>.

Додаток В
Приклади колажу

Рис. В.1 – П. Пікассо «Гітара», 1913. URL: <https://www.wikiart.org/uk/pablo-pikasso/gitara-1913>.

Рис. В.2 – Масаясу Ушіда. URL: [Japanese illustrator Masayasu Uchida - iMedia](#).

Рис. В.3 – Масаясу Ушіда. URL: [Japanese illustrator Masayasu Uchida - iMedia](#).

Рис. Г.3 – Форзац до книги «Доки кава не охолоне»

Рис. Г.4 – Перші пошуки внутрішніх розворотів до книги «Доки кава не охолоне»

Рис. Г.5 – Лінійні ескізи розворотів до книги «Доки кава не охолоне»

Рис. Г.6 – Ілюстрація до книги «Доки кава не охолоне»

Рис. Г.7 – Мокап футляру

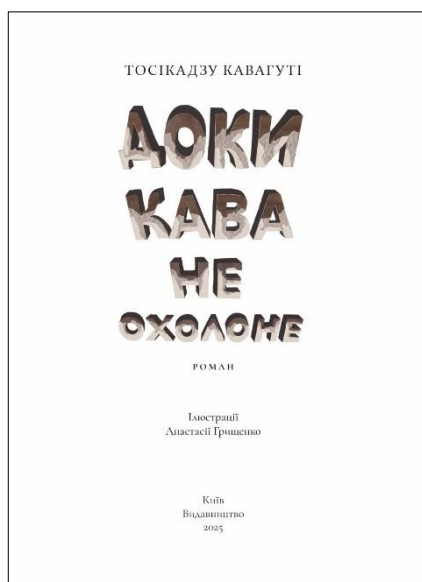

Рис. Г.8 – Титульна сторінка

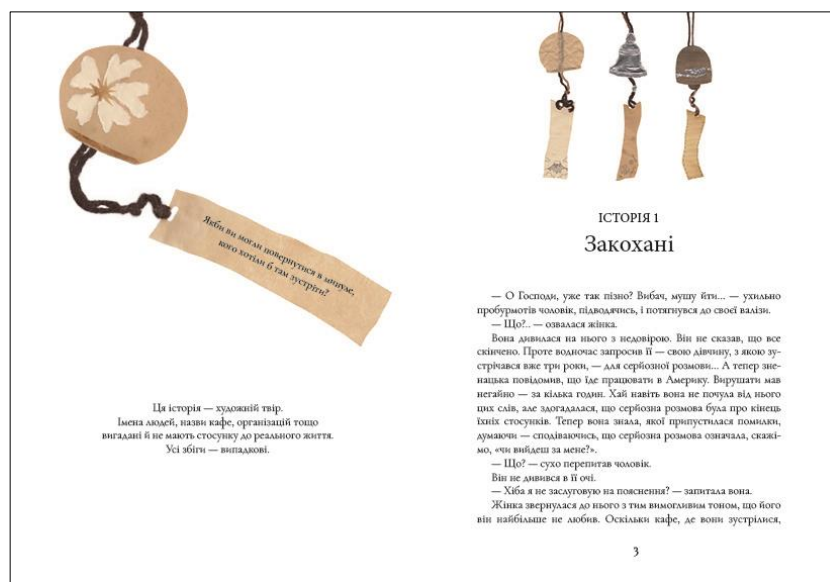

Рис. Г.9 – Спускова сторінка

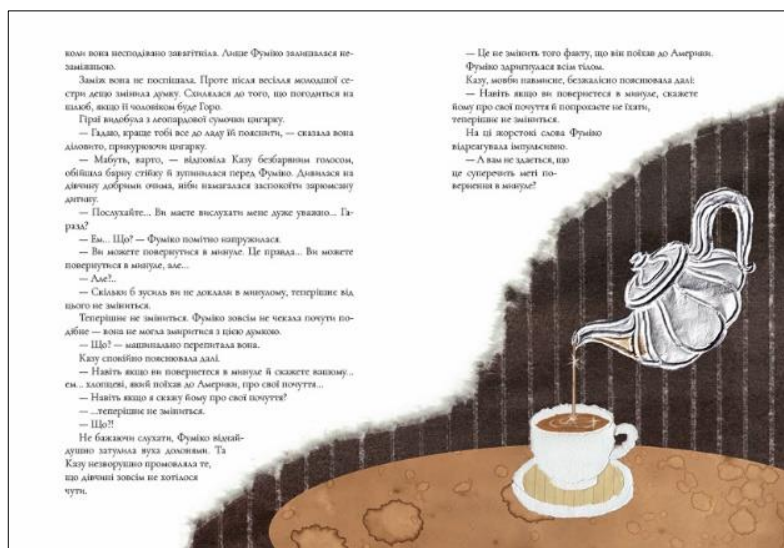

Рис. Г.14 – Кінцева сторінка